

Asia: Lausuntopyyntö - Seinäjoen Isovuoren tuulivoimaosayleiskaava, luonnosvaihe

Seinäjoen kaupunki
kaavoitus@seinajoki.fi

Lausunto

1 Johdanto

Hankkeessa Lakeuden Taivaanraapija Oy suunnittelee 8 voimalan tuulivoimapuistoa Etelä-Pohjanmaalle 7 km Seinäjoen keskustasta, Atrian tehtaan itäpuolelle. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on 270 m. Sähkönsiirto tuulivoima-alueelta suunnitellaan toteutettavaksi maakaapelein Atrian tehtaan sähköasemalle. Hankealueen pinta-ala on 715 ha, mutta alustava kaava-alue on laajempi ja pinta-alaltaan n. 1473 ha. Hankealue on maa- ja metsätalouskäytössä ja alueelle sijoittuu Teerinevan ja Jouttinevan avosualueet. Tämä lausunto on samansisältöinen kuin Luonnonvarakeskuksen antama lausunto hankkeen YVA-selostuksesta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Ympäristöselvityksissä havaittiin, että Teerineva on merkittävä teeren soidinalue (20 teerikukkoa keväällä 2021). Selostuksen mukaan metsäkanalinnuista teeren ja pyyn ohella kaava-alueella pesii metso, jonka soidinalue löytyi selvityksissä. Selostuksessa kerrotaan, että rakentamista ei kohdistu tärkeimmille soidinpaikoille. Etäisyyttä teeren keskeisimpiin soitiimiin on vähimmillään n. 400 m ja metson soidinpaikkaan n. 300 m.

Metsäkanalintuihin kohdistuvista vaikutuksista Luke huomauttaa, että törmäysriskin lisäksi metsäkanalinnut saattavat välttää tuulivoimalaa ympäröivää aluetta tai käyttää sitä vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä habitaatinvalinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä (mm. Coppes et al. 2020A). Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuisivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana (Coppes et al. 2020B). Täten tuulivoimaloiden vaikutus metsäkanalintuihin ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle. Luke näkee, että 300-400 m etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi tulisi esim. tornien rakenteissa käyttää huomioratkaisuja. Lisäksi on syytä ajoittaa rakentamistoimet lisääntymisajan ulkopuolelle. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulisi ottaa paremmin huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista.

Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnessa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luke huomauttaa tässä yhteydessä myös, että mikäli soittimilla havaittujen metsokukkojen määrää käytetään mahdollisten haittavaikutusten suuruuden arvioinnissa, tulee käsitellä soittimen kukkojen lukumäärän epävarmuutta. Kaikki kukot eivät välttämättä ole kartoitushetkinä soidinkeskuksessa, vaikka ne siellä keskimäärin viihtyvät kiivaimpaan soidinaikaan. Metsäkanalintujen kartoituksien osalta on hyvä tiedostaa, että metsäkanalinnut pesivät myös tavallisessa talousmetsässä. Karkea selvitys pelkästään potentiaalisista ympäristöistä ei välttämättä kuvaa alueen metsäkanalintukantaa tarpeeksi.

Selostuksessa kerrotaan, että metsäkanalintujen kannanvaihtelua tapahtuu huomattavasti myös luonnostaan ja muustakin ihmistoiminnasta kuten metsätaloudesta ja metsästyksestä johtuen. Luke huomauttaa, että vaikutusten arvioinnissa on tarkoitus arvioida hankkeen, sekä mahdollisten muiden tekijöiden yhteisvaikutuksia lajeille ja niiden luonnollisille kannanvaihteluille.

Luke näkee, että vaikutusten arvioinnissa olisi syytä tarkastella olemassa olevaa kirjallisuutta laajemmin. Nisäkkäiden osalta on vastakkaisiakin tutkimustuloksia, kuin selostuksessa käytetyissä viitteissä. Eläinten on havaittu liikkuvan tuulivoimala-alueilla, mutta käyttävän näitä alueita merkittävästi vähemmän kuin alueita etäämmällä tuulivoimasta. Esimerkiksi Lopucki ym. 2017 havaitsivat, että metsäkauris ja rusakko välttelivät tuulivoimala-alueita ja voimaloiden läheisyyttä. Samaisessa tutkimuksessa kettukin liikkui vähemmän tuulivoimala-alueilla kuin kontrollialueilla.

Hankealueen välittömään läheisyyteen suunnitellaan Lamminnevan hanketta (38 voimalaa) lisäksi 30 km säteellä on 12 eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta. Yhteisvaikutusten osalta kerrotaan, että mikäli Lamminnevan hanke rakentuu samanaikaisesti Isovuoren hankkeen kanssa, rakentamisvaihe jatkuu alueella useamman vuoden ajan. Isovuoren hankkeen eteläosaan on suunniteltu maa-ainesten ottamista pääasiassa tuulivoimahankkeen tarpeeseen. Luke näkee, että selostuksessa tehty yhteisvaikutusten arviointi on suppea.

Luke huomauttaa, että tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. On tärkeää tiedostaa, että vaikutusten mitta saattaa poiketa näistä selostuksessa tehdyistä arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

3 Lausunnon tiivistelmä

Metsäkanalintujen osalta tuulivoimaloiden vaikutus ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle. Mahdolliset vaikutukset saattavat olla pitkäaikaisia. Esimerkiksi metsäkanalintujen osalta Saksassa, Ruotsissa ja Itävallassa tehdyssä tutkimuksessa ei ollut mitään viitteitä siitä, että metsot tottuisivat tuulivoimaan edes 8 vuoden aikana. Luke näkee, että 300–400 m etäisyys voimaloiden ja soidinten välissä on olemassa olevan kirjallisuuden perusteella riittämätön. Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa.

Vaikutusten mitta saattaakin siten poiketa tästä selostuksessa annetusta arviosta, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja mm. useiden alueella olevien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 21.03.2024 klo 20:47:11.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: